

Azərbaycan dili

Qapalı (çoxseçimli) test tapşırıqları

1. Nümunələrdə “*diiz*” sözünün işlədilməsi ilə bağlı uyğunluğu müəyyənləşdirin.
 1. ... bir həftə yol getdik.
 2. Əyri otur, ... danış.
 3. Bizə ... adam lazımdır.
 4. Bu daşları yerinə
 5. Bu ... bir vaxtlar gül-çiçəklə dolu idi.
 - a. feil
 - b. sifət
 - c. zərf
 - d. isim
 - e. ədat

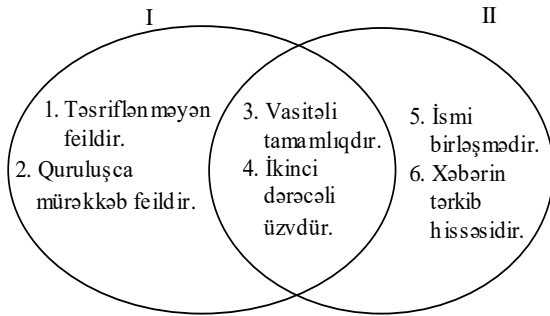
A) 1 – e; 2 – b; 3 – a; 4 – c; 5 – d
B) 1 – e; 2 – c; 3 – b; 4 – a; 5 – d
C) 1 – e; 2 – b; 3 – c; 4 – a; 5 – d
D) 1 – d; 2 – c; 3 – b; 4 – a; 5 – e
E) 1 – c; 2 – b; 3 – d; 4 – a; 5 – e
2. “*Səni yalnız qoyub getdim, məni bağışlamayacaqsan*” tabesiz mürəkkəb cümləsinin tərkib hissələrindəki hadisələr:
 - A) Biri digərini aydınlaşdırır.
 - B) Eyni zamanda baş verir.
 - C) Ardıcıl baş verir.
 - D) Biri hadisənin səbəbini, digəri nəticəsini bildirir.
 - E) İki işdən birinin mümkünlüyü bildirilir.
3. Hansı cümlələrin xəbəri düzgün müəyyən *edilməmişdir*?
 1. Bacılar analarına diqqətlə qulaq asırdılar.
 2. Əmimgil qonaqları hörmətlə yola saldılar.
 3. Qəbələnin Vəndam kəndi iri yaşayış ərazilərindən biridir.
 4. İbrahim kiçik qardaşına diqqətlə baxırdı.
 5. Müəllim həmişə səliqəli geyinməli, mədəni davranmalıdır.
 6. Eşidilən yalnız bulağın şırıltısı idi.

A) 3, 4, 5 B) 1, 2, 5, 6 C) 1, 2, 4, 5
D) 2, 3, 4, 6 E) 1, 3, 6
4. Hansı cümlələrdə söz birləşməsi ilə ifadə olunan vasitəsiz tamamlıq işlənib?
 1. O, mazutlu əlini üzünə vuraraq yanağını daha da qaraltdı.
 2. Oqtay həm tətlin, həm də ətrafında baş verən digər hadisələrin mənasını dərk edə bilmirdi.
 3. Mən onun gözlərində məhəbbəti də, son sözümü gözləyən intizarı da görürdüm.
 4. Əsgərlərin yaxşı xəbərlə gəlmədiyini hamı duyurdu.
 5. Yayda bu suyun hər damcısı bir qızıla bərabər olur.

A) 2, 3, 4
B) 3, 4, 5
C) 1, 5
D) 1, 3, 5
E) 2, 4

5. Venn diaqramı əsasında “*Sadə adam ^Isadə olduğunu, həmçinin ^{II}sadəliyinin böyüklük olduğunu bilmir*”

cümləsində üstündə Roma rəqəmləri yazılmış ifadələrlə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

- A) 1, 2, 4
B) 3, 4
C) 1, 5, 6
D) 4, 5, 6
E) 3, 5

6. Ardıcılığы müəyyən edin.

- Kəsənin payını yeyərlər. (Atalar sözü)
- Bu axşam Xəzər dənizi sahilində atəşfəşanlıqdır.
- Böyüyünü tanımayan qıbləsini də tanımaz. (Atalar sözü)
- Toplantıda şagirdlərin olimpiadada göstərdiyi uğurlardan danışdılar.

1. Şəxssiz cümlə
2. Ümumi şəxslı cümlə
3. Müəyyən şəxslı cümlə
4. Qeyri-müəyyən şəxslı cümlə

- A) 2, 1, 4, 3 B) 4, 3, 1, 2 C) 3, 1, 2, 4
D) 4, 2, 1, 3 E) 2, 1, 3, 4

7. Doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Tabesiz mürəkkəb cümlələrin tərkib hissələri arasında həmişə durğu işarələri qoyulur.
2. Vasitəsiz nitqli cümlələrdə vasitəsiz nitq müəllifin sözündən əvvəl işlənersə, ən az bir sözün ilk hərfi böyük yazılmalıdır.
3. Bir durğu işarəsindən vasitəsiz nitqli cümlələrdə ancaq bir dəfə istifadə edilir.
4. Vasitəsiz nitqli cümlələrin tərkibində dırnaq işarələrindən istifadə edilməlidir.

- A) 1,3,4
B) 2,3,4
C) 1,4
D) 1,2
E) 2,4

Açıq tipli test tapşırıqları

8. Altından xətt çəkilmiş sözlərin ismin hansı halında olması baxımından işlənmə ardıcılığını müəyyənləşdirin.

1. adlıq 2. yiyəlik 3. təsirlik
- *Sözün də su kimi lətafəti var ...*
 - *El bir olsa, dağ oynadar yerindən ...*
 - *Sözün dillər əzbəri, məclislər yaraşığıdır.*

Doğru cavab: 2, 3, 1

9. "Bizim doğma vətənimiz Odlar yurdudur" cümləsinin tərkibindən söz çıxarmaqla onu geniş cümləyə çevirmək mümkündür. Həmin geniş cümlədəki cümlə üzvlərinin ardıcılığını müəyyən edin.

1. mübtəda
2. tamamlıq
3. xəbər
4. təyin
5. zərflək

Doğru cavab: 4, 1, 3

Situasiya və onun əsasında tərtib olunmuş test tapşırıqları

Tədqiqatlar nəticəsində məlum olmuşdur ki, bəzi dənizlərin suyu duzlu olduğu halda, bəzilərinin(də) suyu şirindir. Cəbəllütəriq boğazın(da) olan iki müxtəlif dənizin suyu kimi. Lakin ən maraqlısı odur ki, bu dənizlərin sularının rəngi heç vaxt dəyişmir. Hələ heç bir dənizçi indiyə qədər deməyib ki, suların fərqli olması gəmilərin hərəkətinə problem yaradır.

Hər gün bu dənizlərin qovuşduğu yerdən müxtəlif istiqamətlərə gəmilər keçib gedir. Sahilin(də) **çoxlu liman olan bu su hövzələri bəzilərinə qəribə görünə bilər.** Bu, təbii hadisələrin nəticəsidir.

Yəqin ki, bundan sonra(da) bu sular bir-birinə qarışmayacaq.

1. da^2 ünsürünün yazılış qaydasını nəzərə almaqla altından xətt çəkilmiş sözləri düzgün yazın.

Doğru cavab: *bəzilərinin də; boğazında; sahilində; sonra da*

2. Tünd-qara hərflərlə yazılmış cümlənin sintaktik təhlil sxemini qurun.

Doğru cavab: $\wedge\wedge\wedge \wedge\wedge\wedge \text{---} \text{---} \text{---} \wedge\wedge\wedge \text{=}$

3. Elə cümlə yazın ki, mətndə çərçivədə verilmiş söz *nə?* sualına cavab verən müstəqil cümlə üzvü olsun.

Doğru cavab: *Mən sahilə bir dənizçi (nə?) gördüm.*

Gəmidə işləmək üçün dənizçi (nə?) axtarırlar və s.